Звіт про забезпечення розвитку мережі суб'єктів надання послуг з охорони психічного здоров'я та забезпечення доступності населення до послуг з психіатричної допомоги, яка надається шляхом виїзду мобільних мультидисциплінарних команд (перший квартал 2026 року)

Підпунктом 6 пункту 65 Плану заходів на 2025—2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 року № 374 передбачено захід «забезпечення розвитку мережі суб'єктів надання послуг з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, забезпечення їх координації».

Підпунктом 7 пункту 65 Плану заходів на 2025—2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 року № 374 передбачено захід «забезпечення доступності населення до послуг з психіатричної допомоги, яка надається шляхом виїзду мобільних мультидисциплінарних команд».

У воєнний час вкрай важливим є забезпечення реагування на нові виклики та формування стійкості українського суспільства. Війна створює значний стрес для людей, викликаючи тривогу, депресію, посттравматичний стресовий розлад і інші психічні захворювання. Відсутність належної підтримки може призвести до серйозних порушень психічного здоров'я, що в свою чергу погіршує загальний стан здоров'я нації. Саме тому МОЗ особливу увагу наразі приділяє питанню розвитку мережі суб'єктів надання послуг з охорони психічного здоров'я.

Законом України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» визначено державні фінансові гарантії надання необхідних пацієнтам послуг з медичного обслуговування, медичних виробів та лікарських засобів належної якості за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на реалізацію програми медичних гарантій, у надавачів медичних послуг.

Реалізація програми медичних гарантій поширюється на заклади охорони здоров'я, які уклали договір про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій з Національною службою здоров'я України.

Допомога в сфері психічного здоров'я населення є одним із пріоритетів Програми медичних гарантій.

З 2025 року послуги з психічного здоров'я на первинці інтегровані та включені до пакету медичних послуг «Первинна медична допомога», що є комплексним державним рішенням, яке вперше реалізується в Україні і є стратегічною відповіддю держави на збільшення відповідних потреб серед українців. Отже пацієнти на підконтрольній Україні території, у тому числі члени родин, які втратили дітей, тепер можуть звернутися по психологічну допомогу до свого сімейного лікаря.

Зазначимо, що послуги з охорони психічного здоров'я наразі надаються на всіх рівнях медичної допомоги: амбулаторно, стаціонарно, у межах екстреної й

спеціалізованої меддопомоги та реабілітаційних послуг, а також мобільними мультидисциплінарними командами.

У програмі медичних гарантій на 2026 рік виділено два окремих пакета за напрямом «Психіатрична допомога», а саме:

- психіатрична допомога дорослим та дітям у стаціонарних умовах;
- психосоціальна та психіатрична допомога дорослим та дітям, що надається в центрах ментального (психічного) здоров’я та мобільними мультидисциплінарними командами.

Вимогами зазначених пакетів враховано можливість надання медичної допомоги методами і засобами телемедицини в дистанційний спосіб.

Пакет послуг «Психосоціальна та психіатрична допомога дорослим та дітям, що надається в центрах ментального (психічного) здоров'я та мобільними мультидисциплінарними командами» передбачає надання психосоціальної та психіатричної допомоги населенню в Центрах ментального (психічного) здоров'я. Наразі в Україні діє 195 таких центрів.

До кінця поточного року в рамках національної програми психічного здоров’я та психосоціальної підтримки заплановано розширення мережі та забезпечення функціонування 250 центрів ментального (психічного) здоров’я, які укомплектовано підготовленими мультидисциплінарними командами (психіатр, клінічний психолог, психотерапевт, медична сестра), а також забезпечення надання амбулаторної і виїзної допомоги населенню та отримання відповідних послуг не менш ніж 150 тис. пацієнтів.

В. о. директора Департаменту
медичних послуг **Валерія СОРУЧАН**

Звіт підготовлено:
Костянтин Філонич